

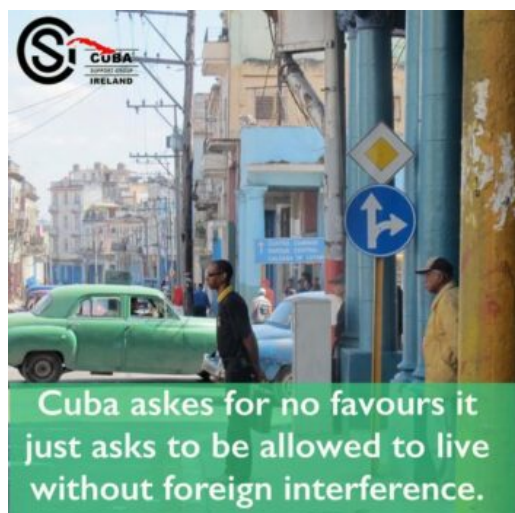
Exilen, imperiet och fantasin om regimskifte

Exilen, imperiet och fantasin om regimskifte

USAs Kubapolitik och exilkubanerna från en US-amerikansk utkikspunkt. Amaury Cruz, författare och aktivist i South Carolina skriver:

Att älska Kuba är inte att kräva att landet ska underkasta sig amerikanska modeller. Att älska Kuba är att respektera dess suveränitet, att sörja dess förluster, att hedra dess motståndskraft och att stödja dess folk - inte trots deras motstånd, utan på grund av det.

"Kuba ber inte om några förmåner. Det vill bara tillåtas att leva utan utländsk inblandning."

Kuba har varit i skymundan i nyhetsflödet ett tag. Två krig har tagit över allmänhetens uppmärksamhet. Den här månaden har

USA-administrationen ändå vidtagit ytterligare åtgärder som begränsar resor och invandring i strävan efter regimskifte. Man har också pressat Bahamas hälsominister att säga upp kontrakt med kubansk sjukvårdspersonal. I mer än sextio år har USA:s politik gentemot Kuba hållit fast vid en enda premiss: att syftet med engagemang - eller dess motsats - är att åstadkomma en sådan förändring. Vare sig det skett genom embargo eller avspänning, påtryckningar eller övertalning, har den enda debatten i Washington handlat om hur Kuba ska förändras, inte om USA har någon rätt att försöka.

Denna snäva debatt döljer ett större moraliskt misslyckande. I den journalistiska röran och de politiska ställningstagandena försvinner en tredje, försummad ståndpunkt: att USA inte alls bör ägna sig åt regimförändringar. USA bör inte försöka omforma suveräna nationers inre angelägenheter, särskilt inte genom tvångsmedel som ekonomisk strypning, hemliga operationer eller ideologisk belägring. Utifrån denna ståndpunkt är resultatet av varje engagemang - liberalisering eller stagnation, reform eller tillbakagång - sekundärt. Principen är det viktiga: ett suveränt folk måste staka ut sin egen väg, hur ofullkomlig den än må vara, utan en utländsk supermakts kvävande förmyndarskap.

Men när det gäller relationerna mellan USA och Kuba har principen alltid fått stå tillbaka för passionen. Och ingen valkrets har drivit denna passion mer glödande än den exilkubanska gemenskapen, särskilt i södra Florida. Under årtionden har denna grupp byggt upp en formidabel politisk maskin - en maskin som inte bara upprätthåller embargot utan också formar själva villkoren för hur Kuba kan diskuteras i det offentliga livet i USA. Det som började som ett historiskt klagomål har utvecklats till ett slags ideologiskt prästerskap, som övervakar diskursens gränser och kräver trohet mot en vision av Kuba som inte längre existerar, om den någonsin har gjort det.

I Miami är Kubapolitiken inte utrikespolitik. Det är en inhemsk ritual. Kandidater knäböjer inför den hårdföra ortodoxin och fördömer varje steg mot normalisering som eftergift, förräderi eller värre. Kongressvalen avgörs inte av sjukförsäkring eller invandring, utan av hur högljutt man fördömer revolutionen. Presidentaspiranterna talar inte om diplomati utan om befrielse. Embargot blir i detta sammanhang mindre ett medel för att nå ett mål än ett mål i sig - ett sakrament för exilidentiteten som förnyas genom lidande.

Och ändå, vad har denna politik åstadkommit? Sedan 26 juli-rörelsens triumf har USA:s fiendlighet gjort mer för att befästa det auktoritära styret på Kuba än för att försvaga det. Mordplaner, ekonomiskt sabotage, radiopropaganda och stöd till väpnade angrepp har bara befäst en belägringsmentalitet bland kubanska ledare och tillhandahållit bekväma syndabocker för interna misslyckanden. Långt ifrån att påskynda demokratiseringen har embargot frusit både Kuba och dess mest ivriga kritiker i en dialektik av ömsesidig paranoia och performativa klagomål.

Det ironiska är att båda sidor av den US-amerikanska politiska debatten nu förlitar sig på selektiva bevis. Förespråkare för engagemang pekar på Sovjetblockets fall och hävdar att det var västvärldens öppenhet, inte isolering, som fick järnridån att falla. Deras motståndare svarar att Kanada, Europeiska unionen och större delen av världen har engagerat sig i Kuba i årtionden utan någon meningsfull förändring av landets politiska struktur. Båda kan ha delvis rätt. Men ingen av dem ställer den tidigare frågan: Varför angår Kubas interna utveckling oss?

Bakom hela denna debatt ligger en outhärdad moralisk föreställning: att demokrati i amerikansk stil är den politiska utvecklingens höjdpunkt och måste exporteras - med morot eller piska - till världens motsträviga periferier. Denna tro är inte bara naiv, den är också farlig. Den förutsätter att det som fungerar - eller verkar fungera - i en kultur, med en historia, under en uppsättning villkor, kan tvångstransplanteras någon annanstans. Än värre är att den förutsätter att den US-amerikanska versionen av demokrati - ofta en tunn fernissa över oligarki och företagsdominans - är en blomma som slår ut naturligt på frihetens träd, snarare än ett noggrant beskuret system av privilegier och skådespel.

I Kubas fall är denna inbilskhet särskilt grotesk. Ön har länge intagit en speciell plats i den amerikanska imperialistiska fantasin. Så tidigt som 1823 skrev utrikesminister John Quincy Adams att Kuba en dag skulle falla i USA:s händer ?som ett moget äpple?. Denna känsla av oundviklighet försvann aldrig. Den övergick i besatthet, besvikelse och slutligen ilska. Varje ögonblick av diplomatiskt misslyckande, från invasionen av Grisbukten 1961 till Helms-Burton och blockadlagarna, har drivits av samma önskan: att återta det som aldrig varit vårt men som vi alltid trott borde vara det.

För många exilkubaner är detta antagande ännu mer personligt. Traumat från 1959 var inte bara geopolitiskt - det var psykologiskt, existentiellt. Familjer rycktes upp med rötterna, tillgångar beslagtogs, identiteter splittrades. Det Kuba de kände till ersattes plötsligt av ett som de inte längre kunde känna igen, än mindre acceptera. Och så blev det förflutna heligt. Revolutionen blev inte ett historiskt faktum utan en kosmisk orättvisa, och exilen blev inte bara ett villkor utan ett kall.

Från denna hållning har exilgemenskapen krävt inte bara rättvisa utan också återupprättelse. Målet har aldrig varit enbart reformer på ön - det har varit omvändelse. Det förflutna måste göras ogjort. Egendom återlämnas. System nedmonteras. Minnet måste återställas. Det är ett omöjligt krav, men ett krav vars omöjlighet upprätthåller dess känslomässiga kraft.

Och därför möts varje rörelse för normalisering - varje erkännande av Kuba som det är snarare än som det var - av hårt motstånd. Konstnärer, forskare och politiker som ifrågasätter logiken i embargot anklagas för förräderi. Kubanska amerikaner som förespråkar engagemang fördöms som apologeter. Avvikande åsikter, som värderas så högt i teorin, straffas i praktiken. På så sätt kommer exilpolitiken att spegla just den auktoritära regim som den säger sig bekämpa: stel, censurerande och allergisk mot komplexitet.

Denna kultur av överklighet förvärras av den amerikanska regeringens egen mytbildning, särskilt den cyniska stämplingen av Kuba som en ?statlig sponsor av terrorism?. Beteckningen, som återinfördes av Trump-administrationen under dess sista dagar efter att Obama hade tagit bort den och som Trump återinförde igen på sin första dag i ämbetet genom Executive Order 14148, vilket upphävde president Bidens korta borttagande, vilar inte på substantiella bevis utan på ideologisk ändamålsenlighet. De faktiska anklagelserna är svaga: att Kuba gav en fristad åt den colombianska gerillan under fredsförhandlingar (enligt ett multinationellt avtal som utformats för att förhandlingarna skulle kunna äga rum); att Kuba skyddar en handfull amerikanska flyktingar; att Kuba stöder revolutionära rörelser som sedan länge är förpassade till historien. Inget av detta utgör ett verkligt hot mot Förenta staterna. Men de tjänar som bekväma juridiska byggnadsställningar för sanktioner och som retoriska slagträn för den inhemska publiken, påståenden som är ideologiska förevändningar, inte substans.

Märkligt nog är det Kuba - inte USA - som har drabbats hårdast av terrorism, som till stor del har inspirerats, finansierats eller direkt iscensatts av USA-baserade aktörer med tyst eller uttryckligt stöd från Washington. Även om olika USA-regeringar har utnämnt Kuba till ?statlig sponsor av terrorism?, visar den historiska bakgrunden på en oroande omkastning av rollerna. Från början av 1960-talet till långt in på 1990-talet utsattes Kuba för en ihållande våldskampanj med rötter i exilnätverk i Miami, som ofta utfördes ostraffat och ibland samordnades med amerikanska underrättelsetjänster.

Det mest ökända exemplet är bombattentatet 1976 mot ett civilt Cubana de Aviación-passagerarplan utanför Barbados kust, då alla 73 personer ombord dödades, inklusive tonåriga medlemmar i det kubanska fäktningsslaget. Attentatet iscensattes av de militanta anticastristerna Luis Posada Carriles och Orlando Bosch, som båda hade kopplingar till CIA och fick en fristad i USA. Posada Carriles levde, trots flera offentliga erkännanden av sin inblandning i terroristaktiviteter, öppet i Miami fram till sin död 2018, skyddad av en politisk klass som var ovillig att åtala en av sina egna fotsoldater från kalla kriget.

Här är ett skrämmande citat från Luis Posada Carriles där han skamlöst bagatelliserar civila dödsfall och uttrycker likgiltighet inför publicitet: ?Nosotros pusimos la bomba, ¿y qué?? (?Vi placerade bomben ? än sen då??)

Men flygbombningen var bara den mest synliga av hundratals attacker. Under hela 1960- och 1970-talen utsattes Kuba för en spärrelid av hemliga operationer: bombningar av ambassader och handelskontor, sabotage av jordbruks- och industriinfrastruktur, mordförsök på Fidel Castro (enligt CIA:s egen räkning minst 638) och biologisk krigföring, inklusive införandet av afrikansk svinpest och denguefeber på ön. År 1981 krävde en dengueepidemi över 100 barns liv. Förövarna ställdes aldrig inför rätta.

Kuba varken säljer sig eller kapitulerar

Även under 1990-talet, då det kalla kriget tinade upp, fortsatte våldet. År 1997 dödades en italiensk affärsman och flera andra skadades i en serie bombattentat mot hotell i Havanna i syfte att förstöra öns framväxande turistekonomi. Posada Carriles erkände återigen sitt ansvar i intervjuer med The New York Times, men fortsatte att skyddas av det amerikanska rättssystemet och lämnades inte ut till Venezuela eller Kuba.

Dessa handlingar, om de hade varit omvända - om kubanska agenter hade placerat bomber på Miamis hotell, sprängt ett trafikflygplan eller fört in dödliga virus i amerikanska städer - skulle ha utgjort internationella skandaler och sannolikt krigshandlingar. Men när offren var kubaner och förövarna en del av anti-Castrorörelsen behandlade Washington de senare som frihetskämpar, inte som terrorister.

Denna omvändning av sanningen - att utmåla offret som angripare - är inte bara en fråga om historisk förvrängning. Den får rättsliga konsekvenser och förstärker de sanktioner som lamslår Kubas ekonomi, avskärmar landet från internationella finansiella system och hindrar humanitära transaktioner. Det upprätthåller också fiktionen att Kuba utgör ett hot mot världsfreden, när det i själva verket länge har varit ett mål för lågintensiv krigföring som bedrivits från Floridas stränder.

Att tala ärligt om terrorism i samband med relationerna mellan USA och Kuba är att konfrontera ett smärtsamt arv av dubbelmoral, straffrihet och moralisk blindhet. Det är att erkänna att medan retoriken om demokrati och mänskliga rättigheter har använts för att rättfärdiga ekonomiskt krig, är den faktiska historien en av tolererat våld - våld vars offer sällan förekommer i det amerikanska politiska minnet.

Lika falska är anklagelserna om att Kuba ägnar sig åt ?människohandel? genom sina medicinska utlandsmissioner - en grotesk förvrängning av verkligheten. Dessa brigader, som har fört sjukvård till underförsörjda regioner i dussintals länder, framställs inte som solidaritetshandlingar utan som instrument för exploatering. Har kubanska läkare fått mindre betalt än sitt marknadsvärde? Utan tvekan, men ändå sex till tolv gånger mer, i den lägre delen, och tjugo till trettio gånger mer, i ett land som Brasilien, än vad de skulle tjäna på Kuba. Är de tvingade? Nej, knappast. De arbetar frivilligt med full kännedom om de ekonomiska arrangemangen och ser dem ofta som möjligheter till penningförsändelser och yrkesmässig utveckling. Men i Washingtons berättelse måste deras arbete omformuleras till slaveri, så att Kubas mest beundransvärda globala export kan vridas till en kränkning av de mänskliga rättigheterna.

Sådana förvrängningar är inte oavsiktliga. De är nödvändiga för att upprätthålla embargots moraliska täckmantel. För ett ekonomiskt krig som stryper tillgången till mat, bränsle, medicin och grundläggande finansiella instrument kan inte försvaras i utilitaristiska termer. Det kan bara rättfärdigas om Kuba framställs inte bara som auktoritärt utan som ont - grovt, kriminellt, parasitiskt. Därav den uppblåsta retoriken, de oförankrade beteckningarna, förvandlingen av lidande till vapen. Politiken är inte längre förankrad i bevis utan i berättelser. Kuba måste förbli skurken, oavsett hur många gånger manuset kollapsar.

Men kanske är den största tragedin en generationsfråga. För barn och barnbarn i exil är Kuba ofta en myt som skymtas genom berättelser och slogans, filtrerad genom nostalgi och ilska. De uppmanas att hata ett land som de aldrig har besökt, att längta efter ett Kuba som inte längre finns. I de flesta fall gör de det. I vissa gör de uppror. Men i båda fallen ärver de en börda som förvränger deras politiska fantasi och begränsar deras moraliska horisont.

Det finns ett annat sätt. Den börjar med att man ger upp fantasin om att historien kan vändas. Det kräver att man erkänner att Kubas väg - liksom varje nations väg - kommer att vara vindlande, villkorad och egen. Det kräver att man motstår frestelsen att använda mänskliga rättigheter som vapen och att man minns att solidaritet innebär att följa med, inte att kontrollera.

Att älska Kuba är inte att kräva att landet underkastar sig US-amerikanska modeller. Att älska Kuba är att respektera dess suveränitet, att sörja dess förluster, att hedra dess motståndskraft och att stödja dess folk - inte trots deras trots, utan på grund av det. Embargot är inte ett uttryck för denna kärlek. Det är ett sår förklätt till strategi, en bestraffning förklädd till politik. Det är dags att släppa det.

Utan att rättfärdiga de många bristerna hos en vanligtvis auktoritär och ibland oduglig kubansk regering, låt Kuba vara Kuba. Låt exilkubanerna sörja men inte styra. Låt USA äntligen erkänna att målet för utrikespolitiken inte är att återskapa världen till sin avbild, utan att leva i världen som den är - med ödmjukhet, tålamod och mod att sluta missta makt för dygd. Och viktigast av allt, låt oss hjälpa det kubanska folket i stället för att krossa dem med en brutal sanktionsregim.

Amaury Cruz , författare och aktivist i South Carolina, Progreso Weekly 250530 (ZT)

[Exile, empire, and the fantasy of regime change ? Progreso Weekly](#)

Gillar du det Svensk-Kubanska Föreningen gör?

Vill du bidra till kampen mot den omänskliga blockaden?

Swisha en tjuga eller valfri summa till

123 589 0975 eller pg 40 54 11 -0

Ett ännu mer betydelsefullt stöd är medlemskap!

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap

(150 kr för pensionärer, arbetslösa och studerande) Samma swish som ovan.